

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Hitbuzgóság és türelmesség.

Lehet-e valaki hű hitvalló, vallásának, egyházának buzgó, lelkes tagja anélkül, hogy a más vallásukat megvetné, gyűlölné? Lehetséges-e, hogy a református, lutheránus, unitárius békességben éljen a katolikussal, a görög keletivel, vagy éppen a zsidóval?

Ez a kérdés egyike a legfontosabb gyakorlati kérdéseknek. A különböző vallásu emberek békességes együtt élésének kérdése ez falvak, városok, országok békességének kérdése. Sőt ennél is több: a családi élet békességének kérdése, ott, a hol férj és feleség, fiuk és leányok különböző vallást követnek — a vegyes házasságokban.

Hitbuzgóság nélkül nincs vallásos élet, nincs erény. Pétert boldognak magasztalja Jézus, midőn erős hitéről vallást tesz; Pál buzgósága folytán többet dolgozik, mint a többi apostolok együtt. S említsem-e a magyar református papokat, kik a keserves időben buzgóságokkal, erős hitőkkel megmentik egyházunkat, hazánkat, nemzetünknek szabadságát? Csak a kősziklán épült ház áll biztosan: csak az erős hitű embert nem lehet megingatni. A hithűség alapja az erényes életnek. Minden erénynek első föltétele az erős meggyőződés. A ki nem kétel-

kedik abban, miben a helyes uton jár, azt sem nehézség, sem egyéb el nem tántorítja. Ezért az erős hit erkölcsi javakat von maga után. De hát hitünkhöz való ragaszkodásunk, egyházunk szeretete, vallásos buzgóságunk nem tesz szükségképpen türelmetlenné?

Azok türelmetlenkednek legjobban, a kik kételkednek saját állításaik helyességében. „A ki vallást teszen én rólam, én is vallást teszek arról az én Atyám előtt“ — mondja Jézus. „Békesség a földön“ hangzik az idvezítő bölcsője fölött. Kicsoda állítja, hogy Jézus lehetlent tanít? Hitének erejével világot hódít meg, de kimutatja meg róla halvány jelét is a rajongó türelmetlenségnek? A buzgóság szeretetből fakad, a szeretet pedig türelmes. Bethlen Gábor buzgó kálvinista volt, de elment a más felekezetű templomba; kocsijába ültette Káldi György jezsuitát, pénzzel segítette, hogy kiadja magyar biblia fordítását. Igenis! megfér e kettő egymás közt, sőt csak az a valódi keresztyéni hitbuzgóság, a melyik türelemmel párosul. A türelem jézusi jellemvonás, a református egyház mindig ápolta, bár sok áldozatába került, ezután is ápolnia kell. Hogy több keresztyén felekezet van, annak oka az emberi természetben rejlik. De ezek nem azért vannak, hogy egymást marják, hanem hogy nemesen versenyezzenek a

Szerkesztőség és kiadóhivatal

hová a lapba szánt kéziratok
==== reklamációk és ====
előfizetési pénzek küldendők
== Maros-Vásárhely, ==
Szentgyörgy-utca 9. szám.
==== ev. ref. lelkészi lakás. ====

közös célnak; az emberek üdvösségének munkálásában. Magyar papnak nem szabad hiveit gyüleletről oláh templomba küldeni; ezzel vét nemcsak hazája, de a Krisztus vallása ellen is Kicsiny sziget vagyunk. Körülöttünk és közöttünk osztrák, csek, tót, rác, horvát, szerb, oláh, szász és Isten tudja még mi. Hát szükség, hogy éppen mi dobjuk torkukba a magyart csak azért, hogy egyik másik felekezet több lelket számláljon? Nem uraim! Egyik egyház sem célja önmagának. A cél: népünk jóllétének, üdvének munkálása az erkölcsi erők kifejtése által. Ne halászsunk, nem növeljük igaz keresztyén és jó magyar embereket. Versenyezzünk igaz vallásos buzgóságban s legyen köztünk békeség! Legyünk Bethjen Gáborok és Zrinyi Miklósok!

Biró Sándor.

Isten ígéje.

Könyörületesség.

Péld. XIV. 21.

Semmivel sem igazolhatja inkább egy jó keresztyén ember, hogy „Krisztus élete benne van“, mint a könyörületességgel. Olyan jótétel ez, a melynek jutalma kétszeresen vissza száll reá. Mert egyfelől hála szavakkal illeti őt fölsegített embertársa, másfelől élénken érzi ön-ön lelkiismerete helybenhagyását.

Nem lehet senkinek megnyugtatóbb és boldogítóbb érzése annál, a mit önkéntes jócselekedetének önkéntes tudata szállit szívébe.

A szentírás sokféle megkapó szinnek rajzolja meg a boldog emberek képét. A sok közül egy aszszonyról úgy emlékezik meg: „Gazdag vala jó cselekedetekkel és alamizsnákkal, melyeket osztogatott vala.“ Ap. csel. IX. 36.

Látszólag ez kevés ismertetés arra nézve, hogy e nőt boldognak ítéljük. Pedig az volt életében s még inkább halálában, hiszen a mikor ravatalánál Péter apostol megjelent: „Eleibe állanak neki minden özvegy asszonyok, sirván és mutogatván a ruhákat és öltözeteket, melyeket csinált, míg velük együtt volt.“

Oh, a világhódító hősök szerepléséről egész könyveket írnak össze, s emlékezetök előbb-utóbb mégis elenyészik; de a jóltevő Tábitnak emlékezete örök időkre fenn marad!

Idvezítőnk tanítá: „Jót tegyetek mindennel semmit azért nem várván és a ti jutalmatok sok lé-

szen és ama magasságos Istennek fiai lesztek.“ Luk. VI. 35.

Bizony „Istennel lépik kölcsön viszonyba a jókedvű adakozó.“ Mert minden darab kenyér vagy öltözet, a mit a szegénynek, árvának nyújt oda: kölcsönzés Istennek, ki „megfizet érte.“ Végére mehetetlen bár az ő gazdagsága, mégis folytonosan kölcsönt kér tőled atyámfia, a kit jó kedvűből különféle javival áldott meg. A kölcsön felvételével éppen a szegényeket bizta meg, utasítván, hogy ajtódon bezörgessenek s földi javaidból részüket kikérjék.

Igen, mert az őket illető részt is a te kezeid közé helyezte el az áldások ura. Nem szabad tehát, keresztyén testvérem, ajtódat a szegények, a nyomorultak előtt bezárnod. Ha ezt teszed, magadnak ártasz. Kiesel abból a boldogságból, mit jótéteményed tudata nyújthatna. E mellett Istennek szeretetével is könnyelműen játszol, hiszen az ő kölcsönkérését tagadtad meg, midőn a nyomorgó ember esdeklő szavát meg nem hallgattad.

Azért a jó ember a jótéteményben soha sem restül meg: „osztogat és adakozik a szegényeknek; az ő igazsága pedig megmarad mindörökké, az ő feje felemeltetik dicsőséggel.“ Zsolt. 112. 9.

Keresztyén testvéreim! Most, hogy elvettétek Isten jóvoltából újból a termő föld áldásait, jusson eszetekbe gyakran Bölcs Salamon mondása; „A ki a szegényekkel kegyelmességet cselekszik, oh, mily boldog az!“

Szorgalmas munkáitoknak gyümölcseit ne tulajdonítsátok csak magatokénak. Adjátok ki azokból a szegények részét jókedvvel, a mit ők hálás érzelmekkel fogadnak. De ha elfelejtkeznének is ezek a ti jótéteményeitekről — mi sokszor megesik — ne féljete: az, aki számon tartja a jó cselekedeteket és igazságban szolgáltat kinek-kinek ítéletet, megadja, majd jutalmokat bőven!

Megadja, ha előbb nem, amaz utolsó napon bizonyosan. Az, a kinek gondját felvettétek, adván kenyeret az éhezőnek, italt a szomjuhozónak, ruhát a mezittelennek, hajlékot a bujdosónak, — majd oda fenn jobb keze felől állit titeket és úgy szóland:

„Jertek el Atyámnak áldottai, birjátok az országot, mely megkészített néktek a világ fundamentumának felvettése előtt.“ Máté 25, 35.

Mester János.

Egy véres lap az ó-testamentumból.

Jezeél síkján, hol a parti rekettyék lehajolnak a viz tükréig és ezüstfehér levelek az esti szellő fuvalmára meg-meglegyintik a Kison csobogó hullámain, ott szólott Jehováh Elijjáhnak, a profétának: „Mond meg Akhábnak, a hűtelennek, elveszitem házát, ki gyomlálom még maradékait is. Mond meg Izabelnek,

Etbaál leányának az elvetemültnek; a miért bántottál Baállal, Cidon istenivel, a kik nem Istenek, ott a halmok ormán és zöld bercek alján, utolér haragom; az ebek tépnek szét köfalas Jezeél köfalai alatt. Én, Jehováh szoltam!“ . . . S nem szolt hiába . . .

Pusztul Akháb háza. Im elszakadt Móáb. S Jisráél tétlen. Fiai alusznak. Nem szól dob; nem hársan csata kürt; nem rohannak szekerei; nem rohannak lovagjai; nem bünhödik Móáb. Miért is Akhazják ékes felházában könnyebb az élet. Ott van hegedü, lant, sip, dob, bor és Sánoránnak nótás lányai. Mámoros Akhazják. Elkábitották Sámson lányinak tüzes csókjai; mámorba ejtette Kármél bora. Feje szédül. Lábai rognak. És átesik felháza rostélyán. Nosza el Ekránba! Segit a Baál-Zebule. De gyorsabb Jehavák és atyáihoz megtére Akhazják. Jehováh nem szolt hiába.

Pusztul Akháb háza. Jezeél határán, Nábót szőlőföldjén, hol vérét ontotta Izábel szavára halgatag Akháb: megalázkodva, gyáván könyörög Jehóráam; az utolsó Akhabita, Jisráél trónján. És szol: Jéhu, békét hoztál-é? S ime a felelet: feszül az ideg, pendül a hur; suhan a vessző; átlöve Jekóráam. Sziven találva . . . Szoltott Jehováh, de nem hiába.

Pusztul Akháb háza. Jezeél kapuja előtt egy szomorú csapat. Sánorán vénei. Előljárói. Két halmot raknak levágott fejekből. Itt is 35 fej. Ott is 35 fej. Együtt hetven. Akhábnak 70 fiai . . . Jehováh nem szolt hiába.

Pusztul Akháb háza. Alkonyodik napja. Bucsut int. Miként a nap sugarai Gilboa ormán. Az alkony szellője hozza Kherman illatárját. Átröppen Jezeél pálmáin. Meg-meglebbenti az olajfák lombsátorát Gilboa lankáin. Átlép Jezeél falain. Melyeken belől trombiták harsognak; harci kürtök riadnak; dobok peregnek, s a Gittit hurjai mellett feltör az ének, az örömmel szava: Jéhu uralkodik! A haragvó Isten büntető ostora. Ki hadcsapata élén felverte léptet. Nyulánk, izmos termete miként Libanon cédrusa. Balján paizsa. Jobbjában dárdája. Homlokán nehéz gond sötét árnya. Hirtelen föltekint és menten fölrezen. Föl ijeszti édesen csengő búbajos női hang. Szépséges szép asszony zengzetes hangja; palota ablakán előre hajolva. Termete karcsu, akárcsak a palma Hindu patyolat omlik alá rajta. Gránát alma hamvas pirja orcáinak színe; ragyogó csillagfény szemeknek minden tekintete. Az Izábel. Az elvetemült. A nagy parázna. Mindent elvesztett ma. Mindent megpróbál ma. Termetének kecsét, szavának csengését, szemeknek tüzeit, kaczer pillantását, búbajos mosolyát mind-mind harcba viszi, hogy megejtse Jéhut, Jehavák ostarát. Mindhiába. Aláhull Szábel a nyitott ablakból az utca kövére. Egy tompa zuhanás. Egy rémes sikoltás. S tombol a harci mén. Jéhu csatalova Szábel fölött. Elválik a

gyönyörű fej a széttiport testtől, messzi el-kigurul. S ime az éhes ebek bünös vérét isszák bünös Szábelnek Jehavák szoltott és nem hiába. Oda Akháb háza.

— — — — —
Elmulhat az ég; elmulhat a föld, de Isten beszéde megél mindörökké . . .

Molnár Imre.

Egyháztársadalmi élet.

— **A marosi ev. ref. egyházmegyének** maros-vásárhelyi fiók-köre f. é. augusztus 11-én tartotta meg fiók-köri közgyűlését Mezőkövesden. A közgyűlést megelőző istentiszteleten Tóthfalusi József maros-vásárhelyi lelkész imádkozott és Kiss Sándor mezőpaniti ref. lelkész egyházi beszédet tartott. A közgyűlést megnyitó beszédet Bedőházi János országos képviselő, világi elnök tartotta, igen mély vallásos érzéssel hivatkozván arra, hogy az evangéliumi protestántizmusnak milyen áldásai vannak. Utalt arra, hogy egészséges, buzgó, áldozatkész egyházi életre van szükségünk s ennek felébresztésére egyedüli mód, az élő hit által megszentelt egyetértő munka, melyben szent hitünk érdekében lelkészeknek, tanítóknak, világi férfiaknak együtt kell fáradozni. Utánna Tóth László ny.-karácsonyfalvi lelkész, egyházi alelnök tartotta meg értékes felolvasását a „Megszólt harangok“ czimén. E felolvasás alaphangulata a Rákosi Viktor „Elnémült harangok“ czimű regényéből folyó s az egész egy remek műkép arról a munkáról, hogy miként kell dolgozni a kálvinista papnak, hogy munkája nyomán élet, áldás támadjon.

Jövő számunkban megkezdjük a felolvasás leközlését. Ezután Gyulai D. Kálmán ref. koll. tanár tartott egy igen tanulságos felolvasást az ember vallás-erkölcsi fejlődésének menetéről. Becses, tanulságos dolgozata mély hatást és általános érdeklődést keltett. Király Béla h.-bodoni lelkész referált ezután Kovács Lászlónak „Egyházi életünk bajai“ czimén felolvasott munkájáról, élénk figyelmet keltve. Általános érdekű volt ugy felekezeti, mint nemzeti szempontból dr. Sárkány Miklós ügyvéd és Szentkirályi Sándor lelkész indítványa, amelynek alapján a közgyűlés elhatározta, hogy a Mezőmadaras, Bánd, Pagocsa mezőségi községek határai közt fekvő tanyákon élő 6—800 ref. hívő lelki gondozásának teljesíthetése végett egy segédlelkészi állás szervezése érdekében hathatós mozgalmat indit.

Petőfi sirja.

Irta: Felszeghy Dezső

Nyomott kedélyem, oly borult az álmom,
Világot gyujtok . . . az éj oly setét;
Benne keblem nyugalmát nem találom,
Csak hallgatom elhalt lélegzetét.
Az árnyak kelnek, suhannak szobámba,
Meg-meglegyintik izzó homlokom;
A fény az árnyat még jobban himbálja:
Ki- és betolja a nyilt ablakon.

Egyszerre csak az árnyak szétoszlanak,
Már nem kísértnek csak unott vagyok;
Illatja érint hervadó virágnak
S megcsörrennek a nyitott ablakok.
A villám ott cikázik messze, távol,
Felgyújtja ezt a borus éjszakát;
Rohanó szélről meghajlik a jávor,
Fölötte mély dörgés morajlik át.

Remegő ajkkal kérlelem a muzsát,
Hiába kérem . . . nem jön. nem felel,
És homlokomra nem lehelí csökját,
Keze nem simít, karja nem ölel.
Lámpám meglöbban, azután elalszik,
A mécs kiégett, mint a gondolat,
S bár a vihar danája egyre hallszik,
Eszmét s az ajkra hangokat nem ad.

Gyötrődöm újra, gyötrődöm sokáig,
Mig lassan elvonul a zivatar;
Tisztul az éj . . . hajnal sugára játszik,
Szellő enyel'g a kert virággal.
A hajnal fénye lebeg szobámba
Az égi muzsa hütlen kedvesem,
Szép homlokán borongó bánat árnya,
Ihletett arczán égi szerelem.

Óh, csakhogy itt vagy! Mért olyan sötéten?
Hogy vártalak! . . . Mond búd történetét!
Szeliden néz . . . Soh'se mosolyga szebben;
Mikor felhőn szívárványt von az ég.
„Ha jön az éjféli titkos, méla csöndje,
Az érzés szent, mi látszik arczomon,
S mi ráborul a tépett fellegekre
Éjféli órán: az én bánatom.

Szép hivatásom: hogy a dalnokoknak
Megédesítem álmát, szenderét,
És hogy ápoljam sirját a nagyoknak,
Kiket magasztos dalra ihleték.
Petőfi sirján nőttek e virágok,
Kék nefelejtsek itt a keblemen;
Álmához vittem szelid délibábot,
S ő virágokat álmodott nekem.

Óh égi muzsa, tündérszép leány te! . . .
Kérlek, könyörgök, válaszolj nekem!
Óh szólj, Petőfi hol van eltemetve?
Régen keresi sirját nemzetem.
Szobámba sugár árad fényözönből,
Glória kél a muzsa homlokán,
Köny csillámlik ki villogó szeméből,
A mult emléke reszket ajakán.

„Hogy éj borult szabadság mezejére,
Hol eltörött a kard, széttört a lant;
Megtépett zászló hősök közelébe'
Feküdt a költő lanka domb alatt.
Elvittem onnan álmodó magányba,
A legszebb helyen eltemettem őt;
Rózsa fájából készült el az ágya,
Hajnal-pirből vontam rá szemfedőt.

Csobog a csermely, az ébredő róna,
Szelid szellője sug édes regét,
Az angyalföld borul az álmodóra,
Madár dalol, — ne bántsuk szenderét!
Ha érző szívvel, eszmén lelkesedve,
Megszületik az ujkor dalnoka,
S új Tirteus lesz néped énekese:
Magam vezetem a költőt oda.“

Eltűnt a fény, a muzsa tűnt a fénynyel,
A kelő nap hiába int felém,
Fájó szívem szegényebb egy reménnyel,
Fel ma, ki érez lantos énekén!?
Petőfi sirja nem lesz felfedezve! . . .
A kor beteg, eszmékre nem figyel;
Költő dalán ott érzés hogy születne,
Hol verselő érzéknek énekel.

Gyönyörködöm az Isten törvényében a belső
ember szerint, de látok az én tagjaiban más tör-
vényt, mely az én elmémnek törvényével ellenkezik
és engem rabul ad a bűn törvényének, mely az én
tagjaiban vagyon. Oh! én szegény ember! kicsoda
szabadít meg engemet ez halálnak testéből?! (Rom.
7, 22—24.)

Ha tökéletes akarsz lenni, eredj el, add el mar-
hádat (kincseidet) és osztogasd a szegényeknek és
kincsed léssen a menyországban; és jöjj és kövess
engem. (Máté, 19; 21.)

Annak okaért magad menthetetlen vagy, oh te
ember, valaki mást kárhoztatsz: mert ugyanazzal,
melylyel mást kárhoztatsz, magadat kárhoztatod: mert
ugyanazokat miveled te, ki egyebeket kárhoz-
tatsz. (Róm. 1. 2.)

H i r e k.

— **Bibliai olvasó Kalauz** Kételyek és akadályok. Péter kételyei. Máté 14. 25—32. János kételyei. Máté 11, 1—6. Tamás kételyei. Ján. 20, 24—29. Akadályok Mária előtt. Márk 16, 1—6. Gedeon előtt. Birák 6, 11—21. Illés előtt. I. Kir. 19. 9—18. Kételyek és akadályok. Zsolt. 40, 1—17. Férfiasság és nőiség. Az igazi férfi bátor. Neh. 4, 13—18. Öszinte. Zakar. 8, 16—23. Becsületes. Zsolt. 119, 9—16. Az igazi nő szeretetreméltó. II. Móz. 2, 1—10. Kész a jóra. II. Kir. 5, 1—14. Hü. Lukács 24, 1—10. Az igazi férfiasság és nőiesség. Zsolt. 37, 1—11. — Hazánk. Imádkozzunk érte. II. Móz. 32, 30—35. Segítsünk rajta. Máté 9, 32—38. Tisztítsuk a büntől. Péld. 14. 26—34. Örüljünk benne. Zsolt. 147, 11—20. Az ígért föld. I. Móz. 12, 1—9. A maradandó város. Zsid. 11, 8—16. Mivel tartozunk hazánknak? Zsolt. 122, 1—9.

— **Felhívás.** Vallásos esték, evangéliumi össze-
jövetelek, vasárnapi iskolák, családok, lelkészek részére „Vallásos költemények“ cím alatt összegyűjtöttem és sajtó alá rendeztem 250 darab szavalásra alkalmas verset. Tartalmát a következő részekre osztottam: 1. Isten. 2. Krisztus. 3. Szentlélek. 4. Advent. 5. Karácsony. 6. Virágvasárnap. 7. Nagypéntek. 8. Husvét. 9. Pünkösöd. 10. Isten ígéje. 11. Földi élet. 12. Ujjászületés. 13. Örökélet. 14. Gyermekszavallatok. Tekintve, hogy a protestáns költészet ismerete nemcsak a fentebbi összejövetelek céljaira, hanem a gyakorlati lelkészeknek is szükséges szónoklatuk iránt, kifejezéseinek választékossága és költőisége végett, — azért e szerény gyűjtemény, hiszem, e részben is használható. A kik velem együtt így gondolkoznak és szükségesnek tartják, azok forduljanak megrendelésükkel folyó évi október hó 1-ig hozzám a mellékelt úrlapon. Előfizetési ára bérmentes küldéssel 2 korona 40 fillér. Megjelenik október 31-ére, hogy már a télen rendezendő vallásos összejövetelek céljait szolgálhassa.

Zilah, 1906. augusztus 9.

Kiváló tisztetettel
Kádár Géza,
ev. ref. lelkész.

— **Hírek a Szilágyságból.** Zilahon az új templom építés munkálatai befejezéshez közelegnek. Az impozáns templom felszentelését október végére tervezik, a reformáció emlékünnepére nagy ünnepek keretében. A főszentelésre dr. Bartók György püspököt kérik fel, de részt fog venni benne — hír szerint — Antal Gábor dunántuli ref. püspök is, kit az alkalmi predikáció tartására óhajtanak megnyerni s ki e hó első napjaiban zilahi a főispáni-titkár fia látogatására egy pár napra ott időzött. A krasznaszentmiklósi egyházban az új orgona avatására a zilahiak hires szép hangú kántorát, Nagy Mihályt hívták meg.

— Az egyházmegyei kanonika-vizitáció — az idén a zilahi részben — működését szeptember hó 6-án kezdi meg.

Hírek az országból.

— **Szaktanácskozmány az anyakönyvi törvény revíziójáról.** A belügyminiszteriumban szept. hó 10-én gróf Andrassy Gyula belügyminiszter elnökletével ankétet tartanak az anyakönyvi törvény revíziója tárgyában.

— **M Vásárhelyi választás.** E héten, kedden volt még a képviselő választás Marosvásárhelyen a székelyfőváros I kerületében, a mely Dr. Sebess Dénes lemondásával ürült meg. Két jelölt volt, mindkettő függetlenségi programmal. A választás nem volt izgalmaktól ment nagy korteskedés folyt. A győztes Dr. Fenyvesi Soma marosvásárhelyi ügyvéd, az Irók és Marosvásárhelyi hírlapírók körének elnöke, ki 48 szótöbbséggel választott meg, Szakáts Péter iparkamarai titkárral szemben.

— **Visszavont hagyaték.** Ilyen címmel írta meg a kolozsvári „Ellenzék“, hogy Papp János a helyi 48-as honvédek elnöke visszavonta a collegium részére tett alapítványát azért, mert a collegium tanári kara javarészből Fenyvesire szavazott. Lapunk munkatársa ez ügyben megkereste Papp Jánost, kinek kijelentése szerint ez a hír így teljes valótlan. Az öreg 48-as honvédnek zokon esett ugyan, hogy az ev. ref. iskola tanári kara nem állott a Szakáts Péter zászlója alá, de viszont sokkal igazabb tanúgybarát, hogyszem a collegiumi tanárok ilyen, vagy olyan állásfoglalása miatt a tanintézetet rövidítse meg. Ellenben igaz az, hogy a collegium javára hagyatékot pénzüsszeget Papp János visszavonva ugyanily nagy értékű földbirtokot hagyományozott.

— **Ózsidó sírok Bulgáriában.** Szófiából írják, hogy Tirnovóban, a régi czárok koronázási városában, egy pályaudvar alampunkálatainál ózsidó temetőre bukkantak. Számtalan emberi csontváz került napvilágra, azonkívül sok ezüst és arany tárgy és érem, amelyek a héber nyelvű felirások láthatók. Kétségtelen, hogy a czárok idejéből származó nagy zsidótelep helyét fedezték fel. Ezekről a helyekről bolgár krónikák többször említést tesznek, de a helyet, ahol feküdtek, eddig senki sem ismerte.

— **Nem lesznek új titkos tanácsosok.** Több lapban híre járt, hogy e kabinetnek azon tagjai, akik eddig még nem valóságos belső titkos tanácsosok, valamint a képviselőház elnöke, e méltóságot ő felsége a király

Kisgazdáink gyakorlati oktatása.

A földmivvelésügyi miniszterium székelyföldi kirendeltségének legfőbb feladatát képezi, hogy a gondozására bizott székelységet okszerű tevékenységre szoktatva, lehetővé tegye, miként munkaideje s kicsiny birtokának termőképessége az eddiginél jobban kihasználtsák.

Sokszor megtörik azonban a legigazabb szándék a nép konzervatizmusán és bizalmatlanságán. Mi, akik közöttük élünk, nap nap után érintkezünk vele, kétségteienül megállapíthatjuk e két sajátságát. Ismertesse valaki előtte a haladás legkipróbáltabb eszközeit, —

GRÓF KÚN KOCSÁRD.

elméletben; fessen rózsahegyeket egy újabb kezelési mód eredményeként: hitetlenül rázza fejét s ha nyíltan nem is szól, — gondolja: megmaradok én az eddigi mellett; apám, nagyapám így csinálta; megélt utánna, jó lesz az nekem is. S ha még hozzá az új eljárás talán valami beszerzést is kíván, a legnagyobb bizalmatlansággal vonul félre és hasonló beszélgetésre máskor alig lehet megnyerni.

Egyetlen mód van, melylyel közel lehet hozzá férközni. Az, ha saját maga látja a kétségbe nem vonható eredményt, ha személyesen győződik meg valaminek helyességéről. Ekkor gondolkozik a kérdés felett. Megbeszélgetés tárgyává teszi egymás között. Sőt, — felve bár, kísérletezésre is elhatározza ma-

gát. Ha aztán a próba bevált, lelkes hive, terjesztője, apostola lesz az ügynek.

Ezen indokok érlelték meg a kirendeltség vezetőinek ama elhatározását, hogy minden gazdakörből egynehány tagot: a szószólókat, az előljárókat, továbbá néhány lelkesebb papot, tanítót, kik aztán az eszmét tovább fejlesszék, — valamely mintagazdaság meglátogatására visz. Julius 28–29. napján volt egy ilyen tanulmányút az algyógyi m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székely földmives iskolába, melyről kiküldött tudósítónk a következőkben szólni be:

I s ő n a p.

Julius 28 án kora reggel Maros Torda, Torda-Aranyos és Kis-Küküllő megyékből 50 kisgazda és 12 pap, tanító gyült egybe az alsó vasuti állomáson, hogy Székelyhidi Viktor kirendeltségi tisztviselő vezetésével Algyógyra menjen. Székelykocsárdon hosszabb ideig várni kellett. Az utazó társaság ezalatt Marosujvárra tért be, hol a gazdák a gyönyörű sóbányát tekintették meg. Tovább indulva délután 3 óra tájban értek Romoz állomásra.

Itt Gáspár József, az intézet derék igazgatója ló és ökör szekerekkel várta a kirándulókat s felpakolódzva hosszú kocsisorban, elől a remek 5-ös fogat, — történt a bevonulás, a jókora távolságra fekvő iskolához. Utközben, — az állam által épített gyönyörű új vashíd mellett, — Adler Arthur szászvárosi fényképész sikerült felvételeket eszközölt. Külön a lófogatokon utazókról s külön a 4 ökrös szekereken ballagó gazda-bácsikról.

Beérkezés és gyors elszállásolás után, azonnal a tanulmányozáshoz fogtak gazdáink. Legelsőnek az intézet gazdag gyűjtemény-tárába mentek, hol Gáspár igazgató szolgált kimerítő magyarázatokkal. Különösen a nálunk kevésbé kultivált lentermelés hasznára, előnyeire hívta fel a gazdák figyelmét, annyival inkább, mivel a Székelyföld minden vidéke kiválóan alkalmas a termesztésre s aki hozzá akar kezdeni, a kirendeltségtől segítségben is részesül, s terményét a székelykereszturi beváltó intézet jól megfizeti. Egy tanulságosan eltöltött óra után a ló, tehén, ökör istálló, sertés tenyésztő megtekintésére vonult a csapat. Mindenütt az intézet saját nevelésű állatainak legszebb példányait láthatták s a tenyésztés mikéntjéről, valamint a nemesítés módjáról nyertek az igazgatótól és intézeti tanároktól részletes felvilágosítást. Még a cséplést, rostálást, magtárt nézték meg az utazók, s aztán a jól megérdemelt társas vacsorához ültek.

Itt pohárral kezében üdvözölte Gáspár igazgató a kirándulókat, biztosítva őket úgy a saját, mint az intézet minden tisztviselőjének és alkalmazottjának jóindulatáról s kérve, miként bármily idevágó kérdésben mindenki teljes bizalommal forduljon hozzájuk, mert készséggel adnak felvilágosítást. A lelkes szavakra Széll Jakab, Szentgyörgyi Dénes, Makkai Samu és egy székely gazda válaszoltak; a derék igazgatót, tanári kart s a kirendeltség képviselőjét éltetve. Tíz óra tájban aztán a fáradt csapat pihenni tért, hogy másnap ujult erővel láthasson ismét munkához.

II-ik nap.

Hatkor már reggelinél ült mindenki s fél óra múlva utban volt ismét. Az intézeti főkertész vezetésével az óriási kertet járták be. Sorra került a konyhakert, a spárgatelep, az anyagyümölcsös, a faiskolák s a Casenille szilva aszaló. Részletes magyarázatot adott mindenről a főkertész s a felbuzdult gazdák kérdésködéseire is készséggel nyújtott tájékoztatást Utjuk innen a baromfi-telepre vezetett. Kiválóan szép, mind fehér lud, récze és tyukállományt találtak itt, a legpéldásabb tisztaságot és gondos kezelést tapasztalva mindenütt. A velük jött tanárok bőséges magyarázattal szolgáltak e helyen is. Itt van a házi nyultenyészet is. „Hus-nyul“-at szaporítanak, melynek bundája is sokkal értékesebb ugy a közönséges házi, mint a

Megint szekerekre telepédett a fáradhatlan csapat. A „faluréti dülő“ nevű határrészre ment, hol két táblában 20—20 katasztrális holdon a forgósrendszer alapján termesztik a különböző gabonaféléket. Felvilágosításokkal itt is Gáspár igazgató és tanári kara szolgált. Jól elmúlt dél, midőn beérkezve asztalhoz ült a társaság. A kitűnő ebédet is szép felköszöntők fűszerezték. A délutánt a kegyeletnek és szorakozásnak szentelték a kirándulók. Mindjárt ebéd után fölkerelkedve, a tanári karral és tanuló ifjúsággal együtt a nagy alapító gróf Kún Kocsárd sziklasírboltját keresték fel, gyönyörű kis emlék-ünnepélyt tartva. A himnus kangjef után Biró András marosvásárhelyi ev. ref. lelkész mondott hazafiasságtól duzzadó, magas röptű beszédet s utána Bartha László mezőfelei ev.

A KIRÁNDULÓK CSOPORT-FELVÉTELE.

mezei nyulénál. Most mutatták be részletes ismertető és kapcsán a tojásköltő gépeket is, melyekkel a jelen év tavasza óta folynak sikerült kísérletek. Ezek azonban nem nagyon nyerték meg gazdáink tetszését. Bizalmatlanul kerülgették mondva: „Már biz én soha sem fogom gyakorolni.“

Kilencz órakor z vallásosságnak adóztak a kirándulók. A községnek majdnem egy éve, hogy papja nincs. A mindenre kiterjedő figyelmű igazgató, mihelyt megtudta, hogy a társaságban papok is vannak, azonnal megkérte: tartsanak egy istentiszteletet. Persze készséggel tettek eleget kívánságónak. A kicsinyke imaházat zsufolásig megtöltötte a vendégek, intézeti tisztviselők, tanulók és cselédség tömege. Nagy részük kívül szorulva énekelte lelkesedéssel az egyházi és hazafias dalokat. Imát Magyar Árpád kassai, prédikációt Széll Jakab somosi lelkész mondott. Emelkedett hangulatban távozott mindenki a szép vallásos ünnepélyről.

ref. tanító szavalta el, ez alkalomra rögtönzött alábbi ódáját.

Nemzetünknek örökös büszkesége:
Gróf Kun Kocsárd, — ime sirod felett,
Hogy lerója legszentebb adósságát;
Eljött ide a hálás kegyelet.

Oh! mert tudjuk ki voltál Te azoknak,
Kik egy ezred annyi küzdelmeit
Hogy viseljék, — soha se csüggedőn
Nem volt más várunk egyéb, csak a hit.

Belátta azt dicső nagy szellemed
Hogy nyelvében él e Nemzet csupán!
S oázt teremtél e bércei vidéken,
Hogy ne nyelje el vészes óceán!

születésnapja alkalmából fogják elnyerni. A „Budapesti Tudósító“-nak illetékes helyen szerzett értesülése szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak, semmiféle előterjesztés nem történt s célba sem vétegett.

Panasz Eötvös Károly mandátuma ellen. Hír szerint a VII. kerületi függetlenségi Barabás-párt elhatározta, hogy Eötvös Károly mandátumát a képviselőház igazoló választmánya előtt panaszszal fogja megtámadni, a következő okok miatt: kétrendbeli, a Barabás párt nevében kibocsátott hamisított körlevélnek a kerület választóihoz történt szétküldése miatt, továbbá a választói bárczák kiállítása körül felmerült szabálytalanságok és visszaélések miatt. A panaszt már a legközebbi napokban befogják nyújtani a Házhoz.

— **Az államhivatalnokok óvadéka.** Az állam a vagyont kezelő tisztviselőinek óvadékait vissza fogja fizetni. Az óvadékokat turnusokban fogják visszafizetni és pedig azon arányban, amint a vagyontkezelő tisztviselő óvadékának zár alóli feloldását illető nehézségek az illető szakszámvevőségeknél esetről-esetre elintézésre nyerne. A visszafizetés ez év október havában fog kezdődni.

Szegény asszony szerencséje.

Hideg átható szél sivitott kora reggel óta. Az elmúlt éjszakán gyengén havazott s a hó mint átlátszó, finom lepel, vont a egész, nagy természetvilágot. A még össze nem állott, fehér havat sepepte, kavarta a szél ereje és hordotta minden irányban. A fák kérgét-csupasz, levélnélküli ágait a rátapadt és ott megfagyott apró hópelyhek ékesítették föl. Ugy néztek ki ezzel a téli disszel a bágyadtfényű napnak sugarainál, mint, ha ezer meg ezer drágakő ragyogna rajtuk.

Olyan szép jelenség ez, hogy az embernek szinte a csodálkozását költi fel. De élete rövid! Elég neki az erősebben felragyogó téli napsugár is, hogy minden ilyeu kis csillogó jószág könnycseppé olvadjon.

*

A falvak lakossága téli időben egészen eltemetkezik. Még a szomszéd községbeliekkel is csak alig érintkeznek. Legfeljebb akkor, ha szorítja őket valami reá. Örül az ember, hogyha behúzódhatik a jól fűtött, meleg szobába és onnét vizsgálhatja a zord idők járását.

Fazekas Antalné is inkább maradt volna odahaza a rokka mellett, sehogy ebben a csunya időben utra kerekedjék. De hát szegény embernek nehéz a sora és azt el kell viselni! A panasz ugyanis hiába, kár vele előhozakodni,

A nagyobb gyerekeket az öreg anyjuk gondozására bizta, a legkisebbet pedig, a ki még az édes anyja gyámolítására volt szorítva, alaposan begöngyölte jó meleg ruhákba. Aztán elindult, hogy meg hozza az eladott borjuért járó kis pénzt a szomszéd faluban lakó mészárosától. Mert bizony sok hézag vár betöltésre: igen nagy a szükség arra a néhány koronára.

Utja nehéz volt és fárasztó. A szél szemébe hordotta a havat és könnyeket csalt ki belőle. Kezdetben csak egy kettőt; később már folytonosan hullott.

... Olyan nehéz a szegény embernek! ... De elcsüggedni még sem szabad! Az életet becsülettel kell elszünetelni. Sok a gyerek, nagy a szegénység; ilyen helyen van igazán szükség a gondos anyára.

Hogy hamarabb érjen oda a célhoz, átvágott Fazekasné a földeken. A szántás kökeményre fagyott. Göröngyein megbotlott, nagyokat bukácsolt, de azért kitartóan folytatta utját.

Nem messze látszott az erdőszél, amely felfogja a szél erejét és a mellett a járás már egészen tűrhető.

A kicsike nyugodtan aludt. Óvta a hidegtől az anyai szeretet. Még sem mozdult az egész idő alatt. Még egy kis ideig tartó fárasztó ut és a szegény asszony odaért az erdő védelme alá.

Szinte megkönnyebbülten sietett itt tovább a sima uton. Távolról már kivehetőek voltak a házak, ahova igyekezett. Még egy negyedóra és ott lesz ...

Egyszerre azonban igen sajátságos nesz döbentette meg. Nem akart hinni a füleinek. Mintha gyermek sírását hallotta volna ...

Felzaklatott képzeletének tulajdonította a hallomást. Mert mit keresne ilyen helyen az övén kívül más gyermek? Ám az erőteljes sírás egyre közelebből hallatszott. Fazekasné szinte egészen lázba jött tőle.

Nem tudta, minek higgyen! Megnézte a karjain nyugvó kicsikét, akit azonban az egy cseppet sem háborított meg.

Körülnézett. Egyetlen lelket sem látott sem közel, sem távol. A gyereksírás pedig nem szűnt.

Végre is győzött az anyai ösztön és az idegen, bár ismerős hang felé szaladt.

Egy roskatag cserfa tövében olyan jelenetre bukkant, amely rettenetes módon felháborítá, de egyuttal a legnagyobb részvétre hangolta.

Ott feküdt egy csepp jószág, jól-rosszul bekötte egy kendőbe és már látszott kicsiny arcán a kellemtelen helyzettel való végtelen küzdelem.

Fazekas Antalné felkapta és magához szorította:

— Szegény ártatlan jószágom! ... És nem nyugodt addig, míg a kis pártfogolt abba nem hagyta a sírást.

Csak azután ijedt meg a jó asszony. Mitévő legyen a talált gyerekekkel? A cserfa tövében nem maradhat. Hiszen már most is majd megvette az Isten hidege. Haza vigye talán, amikor a maga éhes apróságainak is alig tud előteremteni valami enivalót?

Mégsem töprenkedett tovább egyetlen percnél. Odanézett az előtte nem messze fekvő falura, sóhajtott egy nagyot, azután megfordult és a kettős teherrel az addiginál is sebesebb menetben igyekezett — hazafelé.

— No lányom, de gyorsan megérkeztél! — szólt a belépőhöz az öreg asszony. A többi mondanivalója azonban a torkán akadt, amikor látta, hogy a menyé két kis gyermeket tesz rá a bevetett ágyra.

— Hát a másikat merre szedted össze? — tudta csak jó időre kimondani.

— Az erdőszélén találtam. A szegényke már majdnem megfagyott. Nem volt rá szivem, hogy ott hagyjam! ... Gonosz teremtés lehetett, aki kitétte; pedig nézze csak édes anyám! milyen szép kis gyerek.

— De mit csináljunk vele? Így is alig élünk...
 -- Majd meglátjuk, édes anyám! . . .

*

Az esetnek rögtön híre futott a faluban. Jöttek egyre-másra; mindenki látni akarta a kis vendéget s dicsérte Fazekas Antalné jószívűségét.

Ez kötelességszerűen bejelentette a dolgot a község házában is. Az előjáróság együtt volt. Éppen a kitett gyermekről folyt a beszéd, a mikor jött Fazekas Antalné. Ennek újból el kellett mondani az egész eseményt körülményesen, amit aztán írásba is foglaltak.

A Fazekasné védenczét, amíg valaki nem jelentkezik érte (ami nem valószínű), nevelni kell, az már bizonyos. Csakhogy az ilyen igen kicsiny lélek gondozása sok bajjal jár. Vajjon ki vállalja magára ezt? — ekként töprenkedett gondterhelt arczkifejezéssel az egész tisztelt előjáróság.

Fazekas Antalné egy darabig csak hallgatta a sikertelennek kinálkozó szóbeszédet, azután megszólalt:

— „Felnevelem én, öreg biró uram; irassa a nevemre; már úgy szeretem, mintha csak az enyém volna“ . . .

Az egyszerű gondolkozása, derék embereket igen meghatotta az asszony nyilatkozata. Ennek kézzel fogható bizonyítékául mindjárt elhatározták, hogy a község évente megfelelő segély összeget juttat Fazekasné rendelkezésére.

A jó Fazekasné örömmel sietett haza. És nem tett pillanatra sem külömbséget a talált és a maga gyermeke között. Egyforma szeretettel táplálta, gondozta őket . . .

A gonosz anyáról különféle hírek keringtek. Egyik sem bizonyult valónak! Ki tudja, talán nem is volt annyira gonosz, mint inkább -- szerencsétlen!

Cs. E.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süket-séget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** meg idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-ntcza 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.

Fióktintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyó-szentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchényi téri intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

létesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és eladása.

2. **Tőzsdei megbízások** teljesítése.

3. **Sorsjegyek eladása letétjegyre** csekély foglaló lefizetése ellenében, a fennmaradó vételért az intézet mérsékelt kamat mellett kölcsön adja, — akár pedig egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első részlet lefizetése után a sorsjegyekre eső nyereség már a vevőt illeti.

4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.

5. **Árfolyam veszteség elleni biztosítás.**

6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt értékpapírok beváltása.

7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsékeltebb kamat mellett.

8. **Osztálysorsjegyek elárúsítása.**

9. **Takarékbetétek átvétele** könyvecskékre, folyó és cheque számlára.

10. **Szelvények beváltása** és új szelvényvek beszerzése.

11. **Utalványok és hitellevelek kiállítása** bel és külföldi piacokra.

12. **Letétek.** Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mérsékelt díj mellett.

13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapírok, okmányok, ékszerek, végrendeletek stb. tűz- és betörésmentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj melletti bérbeadása.

14. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának.

15. **Kivándorlóktól érkező** pénzek, utalványok és chequek legolcsóbb beváltási helye.

Foglalkozunk egyáltalán mindazzal, a mi a bank és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk felvilágosítással és utbaigazításokkal.

A pénzváltó üzlet hivatalos órái:

dél előtt 8—1 óráig

délután 3—6 óráig.

Agrár Takarékpénztár Részvényársaság
Maros-Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZES IZŰ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„VASÁRNTAP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

== AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. ==

Szerkesztik: Tóthfalusi József ref. lelkész és Paál Gusztáv ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést czélszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetések is elfogad.

Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legújabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás diszkötésben, ifjusági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíráru raktáram a legnagyobb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt. 60 kr. volt az ára. — 500 finom fehér irodai papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, tinta, itatóspapír, írónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható cikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítok tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre. Jó és olcsó! ez a jelszó. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés

MÁRVÁNYI ARTHUR Maros-Vásárhely, Főtér Bál-ház.

ADI ÁRPÁD

≡ KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE ≡
MAROS-VÁSÁRHELY. SZÉCHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorsajtóval,
két amerikai gyorsajtóval, lyukasztó
és több segédgéppel, valamint a leg-
modernebb új betűkkel jól felszerelt

könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors
és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó
árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal esz-
közöltetnek.